

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.09.1991, sp. zn. 7 Cz 22/91, ECLI:CZ:NS:1991:7.CZ.22.1991.1

Číslo: 8/1993

Právní věta: Před povolením zápisu do obchodního rejstříku (dříve do podnikového rejstříku) se musí soud zabývat i tím, zda u zakladatele státního podniku jsou splněny zákonné předpoklady k tomu, aby mohl tímto zakladatelem být (např. zda jde o ústřední orgán státní správy, který je oprávněn být zakladatelem státního podniku).

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 25.09.1991

Spisová značka: 7 Cz 22/91

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Rejstřík obchodní, Řízení před soudem

Předpisy: 111/1990 Sb. § 4 109/1964 Sb. § 112

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Návrhem podaným dne 29. 6. 1990 u obvodního soudu pro Prahu 1 požádala Československá televize Praha o zápis státního podniku TV S. do podnikového rejstříku. V návrhu uvedla, že státní podnik TV S. byl založen zakládací listinou vydanou ústředním ředitelem Československé televize 27.6.1990 pod č. j. 295/90. Předmětem činnosti tohoto státního podniku je podle zakládací listiny vydavatelská a nakladatelská činnost, obchodní a odbytová činnost, propagační a inzertní činnost a zahraničně obchodní činnost. Vedle zakládací listiny navrhovatel předložil delimitační dohodu z 26.6.1990, podpisové vzory statutárních orgánů a doklad o přidělení identifikačního čísla.

Obvodní soud pro Prahu 1 usnesením povolil v podnikovém rejstříku, oddíl Ps, vložka 51, zápis státního podniku TV S. se sídlem v P. Jako předmět činnosti byla zapsána a) vydavatelská a nakladatelská činnost, b) obchodní a odbytová činnost a c) propagační a inzertní činnost. Rejstříkový soud současně zamítl návrh na zápis zahraničně obchodní činnosti. Své rozhodnutí rejstříkový soud odůvodnil závěrem, že jsou splněny všechny předpoklady vyžadované právními předpisy k provedení zápisu. Zamítnutí návrhu na zápis zahraničně obchodní činnosti rejstříkový soud odůvodnil tím, že navrhovatel nepředložil souhlas federálního ministerstva zahraničního obchodu, který je nutný k provozování zahraničně obchodní činnosti.

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor České republiky, tak, že uvedeným usnesením soudu byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 112 odst. 2 dříve platného hospodářského zákoníku (zákona č. 109/1964 Sb. ve znění se změnami a doplňky vyhlášeném pod č. 80/1989 Sb. a ve znění zákona č. 103/1990 Sb.) byl rejstříkový soud povinen zkoumat, zda jsou splněny předpoklady k provedení zápisu vyžadované právními předpisy, zda předmět činnosti nebo jeho změny jsou ve shodě s oprávněním, schváleným nebo vydaným příslušným orgánem, a zda byl udělen též souhlas, je-li nutný podle zvláštních předpisů.

Československá televize Praha jako navrhovatel zápisu státního podniku TV S. do podnikového rejstříku v návrhu na zápis uvedla, že státní podnik byl založen zakládací listinou vydanou ústředním ředitelem Československé televize dne 27. 6.1990.

Z ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 111/1990 Sb., o státním podniku (v jeho tehdy platném znění), vyplývalo, že státní podnik vznikl na základě rozhodnutí zakladatele dnem zápisu do podnikového rejstříku. Zakladatelem státního podniku byl ústřední orgán státní správy nebo národní výbor (§ 4 odst. 1 citovaného zákona).

Rejstříkový soud byl tedy povinen zkoumat nejen to, zda navrhovatel k návrhu připojil listiny uvedené v ustanovení § 12 odst. 2 písm. a) a b) zákona o státním podniku, formálně osvědčující založení státního podniku, ale i způsobilost navrhovatele být zakladatelem státního podniku.

Vzhledem k tomu se měl rejstříkový soud zabývat zvláště otázkou, zda Československá televize je ústředním orgánem státní správy.

Podle článku 83 ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o československé federaci (ve znění pozdějších předpisů), platného v době rozhodování rejstříkového soudu, byly ústředními orgány státní správy federace jednak federální ministerstva, jednak další federální orgány státní správy, které se zřizují zákony Federálního shromáždění. Stejně jako ministerstva byly i tyto další federální ústřední orgány oprávněny na základě zákonů Federálního shromáždění a v jejich mezích vydávat obecně závazné právní předpisy, pokud k tomu byly zákonem zmocněny (čl. 80 ústavního zákona o československé federaci).

Právní postavení Československé televize bylo určeno ustanovením § 5 odst. 1 zákona č. 18/1964 Sb., o Československé televizi (ve znění zákonného opatření předsednictva Národního shromáždění č. 1/1967 Sb.). Ze zmíněného zákonného ustanovení vyplývá, že Československá televize byla samostatnou ústřední organizací s celostátní působností.

Je tedy zřejmé, že Československá televize byla zřízena zákonem jako ústřední organizace s celostátní působností a nikoliv jako ústřední orgán státní správy, oprávněný vydávat obecně závazné právní předpisy. Postavení ústředního orgánu státní správy jí v době rozhodování rejstříkového soudu nepřiznával ani tehdy platný ústavní zákon č. 126/1970 Sb., o opatřeních v soustavě federálních ústředních orgánů, v jejichž čele stál člen vlády, ani jiný zákon Federálního shromáždění.

Protože obvodní soud pro Prahu 1 v dané věci rozhodl o povolení zápisu státního podniku TV S. do podnikového rejstříku, aniž náležitě zkoumal, zda uvedený státní podnik byl založen k tomu oprávněným zakladatelem, porušil svým usnesením zákon v ustanoveních § 6, § 120 odst. 1, § 132 a § 153 odst. 1 o. s. ř. a § 112 odst. 2 hospodářského zákoníku (zákona č. 109/1964 Sb. ve znění vyhlášeném pod č. 80/1989 Sb. a ve znění zákona č. 103/1990 Sb.) v souvislosti s ustanovením § 4 odst. 1 zákona č. 111/1990 Sb. v jeho tehdy platném znění.

Důvodné stížnosti pro porušení zákona bylo proto vyhověno, uvedené usnesení obvodního soudu pro Prahu 1 bylo zrušeno a věc byla vrácena uvedenému soudu k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.